

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124230849
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124230849.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne MUDr. X. Z., narodenej XX. Q. XXXX, S., R. XX, zastúpenej spoločnosťou ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Kerecman spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, Rázusova 1, IČO: 36 588 725, proti žalovanej obchodnej spoločnosti GOODMAN s.r.o., Dunajská Lužná, Jasná 2972/55, IČO: 31 365 353, zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Frnčom, Košice, Thurzova 5, o zaplatenie 14 636,26 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Pezinok.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 21. marca 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovanou bol zo strany žalobkyne podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že vecne a miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je podľa § 12 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 18n ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. <. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“) Mestský súd Bratislava IV. Svoj nesúhlas s postúpením veci dôvodil tým, že predmetom žaloby je zaplatenie žalovanej istiny s príslušenstvom, titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovanú istinu predstavuje suma, ktorú žalobkyňa zaplatila žalovanej na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia ako náhradu trov konania v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17C 143/2014. Podľa názoru Mestského súdu Bratislava III v predmetnom spore sa jedná o občianskoprávnu a nie o obchodnoprávnu vec.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) ako súd spoločne

nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa ust. § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

6. Podľa ust. § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa ust. § 2 zákona o upomínacom konaní, na konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

9. Podľa ust. § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

10. Podľa ust. § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa ust. § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa ust. § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

13. Podľa ust. § 2 ods. 21 zákona o sídlach a obvodoch súdov, sídlom Okresného súdu Pezinok je mesto Pezinok; jeho územný obvod tvorí územný obvod okresov Pezinok a Senec.

14. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobkyňa (fyzická osoba) domáha voči žalovanej (právnickej osobe) zaplata sumy 14 636,26 eur s príslušenstvom, titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mala žalovaná získať potom, ako odpadol právny dôvod, na základe ktorého prijala žalovaná plnenie náhrady trov konania od žalobkyne. Na základe podaného návrhu Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 23. februára 2024 platobný rozkaz č. k. 9Up/327/2024-68, proti ktorému podala žalovaná včasný a odôvodnený odpor. Okresný súd Banská Bystrica následne postupom v súlade s § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní žalobkyňu vyzval, aby sa k podanému odporu písomne vyjadrila v lehote 15 dní od doručenia výzvy súdu a tiež, aby v stanovenej lehote uviedla, či navrhuje pokračovanie v konaní proti žalovanej na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP. Keďže žalobkyňa vo vyjadrení k odporu navrhla, aby konanie pokračovalo na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP, Okresný súd Banská Bystrica spor postúpil Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálny príslušnému na prejednanie a rozhodnutie obchodnoprávneho sporu.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo zásadné vyriešiť otázku povahy tohto sporu. Pre zodpovedanie

otázky, či základom sporu je záväzkový vzťah majúci obchodný charakter a jedná sa o spor obchodnoprávny, alebo či ide naopak o spor občianskoprávny, je potrebné skúmať povahu subjektov daného vzťahu a tiež povahu záväzkového vzťahu.

16. Vo vzťahu k nastolenej otázke najvyšší súd v prvom rade upriamuje pozornosť na skutočnosť, že žalujúcim subjektom v danej veci je fyzická osoba, pričom návrh na vydanie platobného rozkazu smeroval voči osobe právnickej a právnym dôvodom uplatneného nároku bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré mala žalovaná získať tým, že po zaplatení náhrady trov konania žalobkyňou na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia bolo dané rozhodnutie odvolacím súdom zrušené, ale žalovaná zaplatenú sumu náhrady trov konania žalobkyni nevydala. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17C 143/2014 sa žalobkyňa domáhala proti žalovanej určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Okresný súd Košice II rozhodol vo veci samej rozsudkom zo 4. decembra 2017, č. k. 17C 143/2014-481 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni právo na náhradu trov konania. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 26. novembra 2019, sp. zn. 5Co 201/2019, bol predmetný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a žalovanej bolo priznané proti žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania. Uznesením Okresného súdu Košice II z 30. januára 2020, č. k. 17C 143/2014-833, bolo rozhodnuté o výške trov prvostupňového a odvolacieho konania tak, že žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 15 935,27 eur do 15 dní od doručenia uznesenia na účet právneho zástupcu žalobkyne. Na výzvu právneho zástupcu žalovanej, žalobkyňa dňa 17. februára 2020 uhradila náhradu trov konania v sume 15 935,27 eur prevodom na účet právneho zástupcu žalovanej. Keďže uznesením Okresného súdu Košice II z 12. mája 2020, č. k. 17C 143/2014-939, bolo uznesenie súdu z 30. januára 2020, č. k. 17C 143/2014-833 zmenené tak, že žalobkyňa bola povinná zaplatiť žalovanej titulom náhrady trov konania sumu 14 636,26 eur, žalovaná vrátila žalobkyni rozdiel uvedených súm, teda sumu 1 299,01 eur. Následne uznesením Najvyššieho súdu SR z 23. februára 2022, sp. zn. 4Cdo 183/2020 bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. novembra 2019, sp. zn. 5Co 201/2019 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Zrušujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. marca 2022. Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29. júna 2022, č. k. 5Co 78/2022-1137 bol zrušený aj rozsudok Okresného súdu Košice II zo 4. decembra 2017, č. k. 17C 143/2014-481, v spojení s opravným uznesením z 5. decembra 2018, č. k. 17C 143/2014-610 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 11. augusta 2022. Pretože zrušením rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. novembra 2019, sp. zn. 5Co 201/2019 odpadol právny dôvod, na základe ktorého prijala žalovaná plnenie náhrady trov konania od žalobkyne, pričom žalovaná si prijaté plnenie ponechala aj po odpadnutí právneho dôvodu jeho zaplatenia, žalobkyňa sa v súlade s § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) v predmetnom spore domáha proti žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia predstavujúceho plnenie, ktoré žalovaná po odpadnutí právneho dôvodu žalobkyni nevydala. Právnym základom v spore uplatneného nároku bola teda skutočnosť, že žalovaná sa mala bezdôvodne obohatiť na úkor žalobkyne tým, že jej nevydala plnenie, ktoré jej bolo poskytnuté ako náhrada trov konania na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, ktoré rozhodnutie bolo neskôr súdom vyššej inštancie zrušené. Predmetný spor sa navyše týka občianskoprávneho nároku upraveného § 451 Občianskeho zákonníka, pričom subjektom povinným a oprávneným z bezdôvodného obohatenia môžu byť tak osoby fyzické ako aj právnické. Základ plnenia spočíva v občianskoprávnom vzťahu náhrady trov konania týkajúcej sa sporu o určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý je bezpochyby sporom civilným a nie obchodným. Pretože v danej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny, kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 nie je za týchto okolností daná.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky v nadväznosti na uvedené konštatuje, že v prejednávacom občianskoprávnom spore je v zmysle § 12 ods. 1 CSP v spojení s § 13 a § 15 ods. 1 CSP súdom vecne a miestne príslušným na konanie Okresný súd Pezinok, a to s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná je právnickou osobou s adresou sídla v obci Dunajská Lužná nachádzajúcej sa v územnom obvode okresu Senec, ktorý podľa § 2 ods. 21 zákona o sídlach a obvodoch súdov spadá do obvodu Okresného súdu Pezinok.

18. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je

dôvodný, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je vecne a miestne príslušný Okresný súd Pezinok.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.